

UZŅĒMUMA PĀREJAS FAKTA NODIBINĀŠANA

ESTABLISHING THE TRANSFER FACT OF AN UNDERTAKING

Olivers Artūrs Lazdiņš, Bc. iur.

Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes profesionālās maģistra programmas otrā kursa students

Summary

The study “Establishing the Transfer Fact of an Undertaking” aims to analyze the existing doctrine within the Court of Justice of the European Union and Latvian Supreme Court case law to facilitate unified understanding and reduce legal uncertainty in establishing the transfer of an enterprise.

The author concludes that the Supreme Court of the Republic of Latvia has adopted an outdated and excessively broad scope of the CJEU transfer evaluation, thus fostering legal uncertainty in the Latvian judicial practice.

Recommendations are offered for adapting the Supreme Court’s existing findings to achieve complementarity with the existing CJEU case law. The author also proposes more recent CJEU judgments that the Supreme Court can potentially use to amend the existing case law.

Atslēgvārdi: EST judikatūra, uzņēmuma pārejas kritēriji, komercietiskā pieeja/tests, tiesiskā nenoteiktība

Keywords: CJEU case law, enterprise transfer criteria, commercial approach, legal uncertainty

Pārejas nodibināšanas kritēriju doktrīna EST judikatūrā

Uzņēmuma pārejas lietas EST galvenokārt tiek skatītas, sniedzot prejudiciālos nolēmumus par direktīvu piemērošanas jautājumiem. Uzņēmuma pāreju Eiropas Savienības tiesību kontekstā skar divas direktīvas – Padomes Direktīva 2001/23/EK¹ par dalībvalsts tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz darbinieku tiesību aizsardzību uzņēmumu, uzņēmējdarbību vai uzņēmumu vai uzņēmējdarbības daļu īpašnieka maiņas gadījumā un Padomes Direktīva 2006/112/EK² par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu.

¹ Padomes Direktīva 2001/23/EK par par dalībvalsts tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz darbinieku tiesību aizsardzību uzņēmumu, uzņēmējdarbību vai uzņēmumu vai uzņēmējdarbības daļu īpašnieka maiņas gadījumā. Pieņemta 03.12.2001. [09.10.2015. red.]

² Padomes Direktīva 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu. Pieņemta 11.28.2006. [01.01.2024. red.]

Uzņēmuma pāreju vistiešāk skar Direktīva 2001/23/EK, kura aizsargā darbinieku tiesības gadījumā, kad notikusi uzņēmuma pāreja. Uzņēmuma pārejas fakta konstatēšana saskaņā ar Direktīvas 2001/23/EK 1. panta 1. daļas b) apakšpunktu iespējama tad, ja “pāriet īpašumtiesības uz ekonomisku vienību, kas saglabā savu identitāti, paredzot organizētu resursu sagrupēšanu ar mērķi turpināt saimniecisko darbību neatkarīgi no tā, vai tā ir pamata vai palīgdarbība”³. Secināms, ka EST judikatūra pārejas vērtēšanā galvenokārt ir veidojusies, nacionālajām tiesām uzdodot prejudiciālos jautājumus par Direktīvas 2001/23/EK vai to vecāku versiju piemērošanu.⁴

Kā viens no nozīmīgākajiem judikatūras nolēmumiem izceļams EST 1986. gada 18. marta nolēmums lietā C-24/85 “Spijkers”, kurā EST sistematizēja uzņēmuma pārejas noteikšanas kritērijus un pieejas jeb testus.⁵ Neskatoties uz to, ka uzņēmuma pārejas noteikšanas doktrīna laika gaitā attīstījusies un mainījusies, jānorāda, ka šajā nolēmumā paustās atziņas jeb “Spijkers” formula kalpojusi par pamatu doktrīnas attīstībai tālākajos judikatūras nolēmumos.

Prejudiciālā nolēmuma 10., 11., 12. un 13. punkta analīze ļauj konstatēt, ka EST pieminējusi 2 atsevišķas pieejas. Proti, darbtiesisko pieeju, kas vērtē darbības līdzību (*enterprise-activite*), un komerciesisko pieeju (*economic-entity*), kas vērtē ekonomiskās identitātes saglabāšanu, balstoties uz ekonomiskas vienības pastāvēšanas un stabilitātes izvērtēšanu. Minētās pieejas ir svarīgas, lai izvērtētu, vai pārgājusi ekonomiskā vienība saglabā tās identitāti.

Lai gan šajā lietā virspusēji pieminēta komerciesiskā pieeja, tomēr tiesa likusi uzsvāru uz darbtiesisko testu. Tādējādi, lai konstatētu ekonomiskās identitātes saglabāšanu, tiesa prioritizējusi saimnieciskās darbības līdzības izvērtējumu pirms un pēc pārejas.

EST sprieduma 13. punktā norādīts: “Lai noteiktu, vai izpildās šie nosacījumi, nepieciešams apsvērt visus faktus, kas raksturo uzņēmuma pārejas transakciju, ieskaitot:

- 1) Uzņēmuma veidu.
- 2) Vai pārņemti uzņēmuma ķermeniski aktīvi kā ēkas un kustams īpašums?
- 3) Bezķermenisko aktīvu vērtību pārejas brīdī?
- 4) Vai ir pārņemta lielākā daļa darbinieku?
- 5) Vai pārņemti klienti?
- 6) Līdzības pakāpi starp uzņēmuma veiktajām darbībām pirms un pēc pārejas.
- 7) Periodu, ja tāds ir, kura laikā šīs darbības tika pārtrauktas.”⁶

Punkta noslēgumā EST atzīmējusi, ka visi iepriekš pieminētie apstākļi ir tikai atsevišķi faktori kopējā novērtējumā, un līdz ar to tie nevar tikt apsvērti savrupi. Sprieduma 14. punktā EST tālāk precizē, ka dalībvalsts nacionālajai tiesai jāveic nepieciešamais faktu novērtējums iepriekš izklāstīto interpretācijas kritēriju gaismā,

³ Padomes Direktīva 2001/23/EK par par dalībvalsts tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz darbinieku tiesību aizsardzību uzņēmumu, uzņēmējdarbību vai uzņēmumu vai uzņēmējdarbības daļu īpašnieka maiņas gadījumā.

⁴ Eiropas Komisijas īstenošanas ziņojums par Direktīvu 2001/23/EC, 2007, 2. lpp. Pieejams: ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=2938&langId=ne, [aplūkots 11.04.2024].

⁵ EST 18.03.1986. spriedums lietā C-24/85 “Jozef Maria Antonius Spijkers pret Gebroeders Benedik Abattoir CV un Alfred Benedik ne Zonen BV”.

⁶ Ibid.

lai noteiktu, vai pāreja notikusi iepriekš minētajā nozīmē.⁷ Apkopojot lietā “Spijkers” minēto, ekonomiskās identitātes saglabāšana ir izšķirošais kritērijs, lai konstatētu uzņēmuma pāreju. Lai noteiktu, ka saglabāta ekonomiskā identitāte, vērtējams, vai ieguvējs atsāk/turpina saimniecisko darbību ar tādām pašām vai līdzīgām darbībām. Savukārt tas, vai ieguvējs ir atsācis vai turpina saimniecisko darbību ar tādām pašām vai līdzīgām darbībām, ir vērtējams, apsverot visus faktus, kas raksturo pāreju, tostarp 7 tiesas uzskaitītos kritērijus.

Tiesību zinātniece Katrīna Bernarda (*Catherine Barnard*) savā grāmatā norāda, ka “Spijkers” kritērijiem nav norādīta svēršanas metodika, kas radījusi vairākas problēmas nacionālajām tiesām. Tomēr ļoti plašais “Spijkers” kritēriju formulējums sniedzis plašu tvērumu, lai nacionālās tiesas ar ilgu pieredzi darbā ar uzņēmumu pāreju turpinātu piemērot savu tiesu praksi.⁸

Sekojošos EST spriedumos tiesa fokusējusies uz “Spijkers” formulas divām pieejām jeb testiem – darbības līdzību un ekonomisku vienību – un svārstījusies starp tiem. Šie divi elementi ir balstīti divās pretrunīgās uzņēmuma izpratnes koncepcijās: darbtiesiskajā jeb *enterprise-activite* un komerciesiskajā jeb *enterprise-organisation*.⁹

Zināmu skaidrību par attiecīgo jautājumu sniedz EST 1997. gada 11. marta prejudiciālais nolēmums lietā C-13/95 “Süzen”¹⁰. Pirms šī nolēmuma tiesa tiecās piemērot “Spijkers” formulu un darbtiesisko testu, kurš fokusējās uz darbības līdzību, proti, uz to, vai jaunais darba devējs pārņēmis tās pašas vai līdzīgas biznesa darbības kā tā priekšgājējs.

Savukārt pēc lietas “Süzen” tiesa uzsvērusi komerciesiskā testa piemērošanu, kurš fokusējas uz to, vai uzņēmums pārgājis kā ekonomiska vienība, atkarībā no tā, vai pārgājuši ķermeniski vai bezķermeniski aktīvi. Kopš tika pasludināts nolēmums lietā “Süzen”, ekonomiskas vienības tests ir kļuvis par galveno rīku, lai noteiktu, vai notikusi pāreja.¹¹

Tomēr jāatzīmē, ka arī ekonomiskas vienības tests tiek piemērots, raugoties caur lietā “Spijkers” formulēto 7 kritēriju prizmu.¹² “Dažādiem kritērijiem piešķiramā nozīme noteikti atšķirsies atkarībā no veiktās darbības vai konkrētajā uzņēmumā vai tā daļā izmantotajām ražošanas vai darba metodēm.”¹³ Tāpat blakus 7 kritērijiem izvērtējams tas, vai ekonomiskā vienība saglabā tās identitāti, turpinot vai atsākot tās darbību.¹⁴

Lai noteiktu, vai pārgājuši ekonomiska vienība, kas saglabā savu identitāti, tiesa izšķir divu veidu biznesus – tos, kuru uzņēmējdarbība ir balstīta uz aktīviem, un tos, kuru uzņēmējdarbība nav balstīta no aktīviem. Gadījumā, ja uzņēmējdarbība balstīta

⁷ EST 18.03.1986. spriedums lietā C-24/85 “Jozef Maria Antonius Spijkers pret Gebroeders Benedik Abattoir CV un Alfred Benedik ne Zonen BV”, 14. punkts.

⁸ Barnard C. *EU Employment Law*. Oxford: Oxford University Press, 2012, p. 592.

⁹ Davies P. *Labour Law in the Courts: National Judges and the ECJ*. Oxford: Hart Enterprises, 2001, p. 136.

¹⁰ EST 03.11.1997. spriedums lietā C-13/95 “Ayse Süzen pret Zehnacker Gebäudereinigung GmbH Krankenhausservice”.

¹¹ Barnard C. 2012, p. 599.

¹² EST 08.04.2019. spriedums lietā C-194/18 “Jadran Dodič pret Banka Koper”, 34. punkts; EST 03.11.1997. spriedums lietā C-13/95 “Ayse Süzen pret Zehnacker Gebäudereinigung GmbH Krankenhausservice”, 14. un 18. punkts.

¹³ *Ibid.*, 35. punkts.

¹⁴ EST 08.04.2019. spriedums lietā C-194/18 “Jadran Dodič pret Banka Koper”, 33. punkts.

uz aktīviem, pāreju iespējams konstatēt tikai tad, ja pārgājuši nozīmīgi ķermeniski vai bezķermeniski aktīvi.¹⁵ Proti, šādā gadījumā visaugstākā svarīguma pakāpe piešķirama “Spijkers” formulas 2) kritērijam jeb tam, vai pārņemti ķermeniski vai bezķermeniski aktīvi.¹⁶

Savukārt gadījumā, ja uzņēmējdarbība nav balstīta uz aktīviem (piemēram, darbietilpīgos sektoros, kā tīrīšanas vai apsardzes pakalpojumi), tad, loģiski spriežot, pāreja nevar balstīties uz aktīvu pāreju.¹⁷ Noteiktos darbietilpīgos sektoros (kā pakalpojumu sniegšana) darbinieku grupa, kura patstāvīgi iesaistīta vienotā darbībā, var pati par sevi veidot ekonomisku vienību. Tādējādi, vērtējot uzņēmumu, kurš nebalstās uz aktīvu izmantošanu, uzņēmuma pāreju iespējams konstatēt tikai tajos gadījumos, kuros uzņēmuma ieguvējs pārņēmis lielāko daļu uzņēmuma nodevēja darbinieku, vērtējot to skaitu un prasmes.¹⁸ Proti, šādā gadījumā “Spijkers” formulas 2) kritērijam ir nebūtiska loma, savukārt 4) kritērijam jeb tam, vai pārņemta lielākā daļa darbinieku, ir visaugstākā svarīguma pakāpe. Šādu pieeju atzinušas arī Vācijas¹⁹, Francijas²⁰ un Itālijas²¹ tiesas.

EST 2009. gada 12. februārī sniegusi prejudiciālo nolēmumu lietā C-466/07²² “Klarenberg”, skaidrojot, ko nozīmē identitātes saglabāšana, paredzot organizētu resursu sagrupēšanu. Organizētu resursu sagrupēšana ir jāinterpretē tādā nozīmē, ka tas ir attiecināms ne tik daudz uz specifisku organizēšanas veidu, kuru uzņēmējs nosaka attiecībā uz pārņemtajiem dažādiem ražošanas elementiem²³, bet gan, kā norādījis ģenerāldavokāts, – uz starp tiem pastāvošo savstarpējo saikni un papildinošo raksturu, veicot noteiktu saimniecisko darbību.²⁴ EST 2015. gada 9. septembrī sniegusi prejudiciālo nolēmumu lietā C-160/14²⁵, kurā sniegusi papildinošu skaidrojumu C-466/07 noteiktajam. Lai konstatētu, ka saglabāta pārņemtās vienības identitāte, nozīme ir nevis specifiska organizācijas veida saglabāšanai, ko uzņēmējs ir noteicis attiecībā uz dažādiem pārņemtajiem ražošanas elementiem, bet gan šo elementu savstarpējās atkarības un komplementāras funkcionālās saiknes saglabāšanai.²⁶

Tādējādi jaunākā EST judikatūrā sniedz zināmu skaidrību gan par pārejas elementu svēršanu, gan par to, ka pārņemtajiem elementiem jāatrodas savstarpējā saiknē un jābūt ar savstarpēji papildinošu raksturu. Ņemot vērā iepriekš minēto, konstatējams, ka kopš 1986. gada, kad judikatūrā tika ieviesti “Spijkers” kritēriji, notikušas

¹⁵ EST 03.11.1997. spriedums lietā C-13/95 “Ayse Süzen pret Zehnacker Gebäudereinigung GmbH Krankenhausservice”, 23. punkts.

¹⁶ EST 09.09.2015. spriedums lietā C-160/14 “João Filipe Ferreira da Silva e Brito pret Estado português”, 29. punkts.

¹⁷ Ibid., 18. punkts.

¹⁸ Ibid., 21. punkts.

¹⁹ Körner M. EUI Working paper LAW No. 96/8, The Impact of Community Law on German Labour Law – the Example of Transfer of Undertakings. Florence: European University Institute, 1996, p. 22.

²⁰ Jeammaud A., LeFriant M. EUI Working paper LAW No. 97/3, La directive 77/187 CEE, la Cour de Justice et le droit français. Florence: European University Institute, 1997.

²¹ Leccese V. Italian Courts, the ECJ and Transfers of Undertakings: A Multi-Speed Dialogue? European Law Journal, Oxford: Blackwell Publishers, 1999.

²² EST 02.12.2009. spriedums lietā C-466/07 “Dietmar Klarenberg pret Ferroton Technologies GmbH”.

²³ Ibid., 44. punkts.

²⁴ Ģenerāldavokāta Paolo Mengoci 11.06.2008 secinājumi lietā C-466/07, 42. punkts.

²⁵ EST 09.09.2015. spriedums lietā C-160/14 “João Filipe Ferreira da Silva e Brito u.c. pret Estado português”.

²⁶ Ibid., 33. punkts.

ievērojamas izmaiņas pārejas kritēriju vērtēšanas doktrīnā. Lai arī “Spijkers” kritēriji tiek arvien izmantoti, to piemērošanas metodika ir ievērojami mainījusies, mūsdienās dodot priekšroku komerciesiskajai pieejai jeb testam.

Senāta pārņemtās EST judikatūras novērtējums

Augstākās tiesas Senāts nolēmumā SKC-340/2017 ar nelielām izmaiņām pārņēmis “Spijkers” kritērijus to sākotnējā izpratnē. Proti, Senāts nav pārņēmis “Spijkers” 3) un 6) kritēriju. Jāuzsver, ka arī pārņemtie kritēriji tikuši nedaudz modificēti un Senāts papildus norādījis, ka pastāv arī katras situācijas individuāli identificējamie kritēriji.

Zem Senāta norādītajiem vispārīgajiem 5 kritērijiem atrodams atsauces uz EST nolēmumiem, no kuriem jaunākais pasludināts 1992. gadā.²⁷ Tādējādi konstatējams, ka Senāta Civillietu departaments pārņēmis tādu EST judikatūru, kuras piemērošanā notikušas izmaiņas. Šāda pieeja radījusi ļoti plašu tvērumu uzņēmuma pārejas izvērtēšanai, kas rezultējas ar tiesisko nenoteiktību un ļauj Latvijas tiesām pēc būtības turpināt iesākto tiesu praksi.

Turklāt zem 5 Senāta definētajiem “vispārīgajiem” kritērijiem atrodams arī 2 “vispārējo” kritēriju iedalījums darbtiesiskajos un komerciesiskajos. Rodas iespaids, ka abi testi/pieejas jeb Senāta definētie “vispārīgie kritēriji” var tikt piemēroti vienlaicīgi, taču tā nav, jo tie balstās divās pretrunīgās uzņēmuma izpratnēs. Minēto pretrunu pastiprina apstākļi, ka pirms kritēriju uzskaitījuma Senāts skaidrojis Komerclikuma 20. panta mērķi: “noteikumu par uzņēmumu pāreju mērķis ir novērst tās situācijas, kurās komercsabiedrība tiek iztīrīta no aktīviem, neatstājot tās kreditoriem cerības saņemt tiem pienākošos samaksu”²⁸. Minētā atziņa ir saskanīga ar EST judikatūrā ieviesto ekonomiskās vienības jeb komerciesisko testu, kurš primāri vērtē aktīvu pāreju. Taču Senāts tālāk atreferējis arī “darbtiesiskos kritērijus” jeb darbtiesisko testu, tādējādi radot neskaidrību, kādā kārtībā pāreja vērtējama.

Savukārt Senāta Administratīvo lietu departamenta lēmumā SKA-631/2019 Senāts *expressis verbis* pārņēmis Civillietu departamenta spriedumā SKC-340/2017 minēto “Spijkers” kritēriju interpretāciju.²⁹ Šāda tendence, autora ieskatā, vērtējama kritiski, jo Senāts nav skaidrojis “Spijkers” kritēriju piemērošanu un pārņemtā judikatūra vērtējama kā neaktuāla.

Pozitīvi vērtējams tas, ka šajā lietā Senāts citējis arī relatīvi jaunāku tiesu praksi, proti, 2011. gada 10. novembra spriedumu lietā C-444/10 “Finanzamt Lüdenscheid pret Christel Schriever”³⁰. Autors uzsver, ka lieta “Schriever” sasaucas ar jaunāko doktrīnu – ekonomiskās vienības jeb komerciesiskā testa izmantošanu. Proti, norāda uz to, ka tas, vai “pietiekamā kopumā” pārejas konstatēšanai jāietver gan kustami, gan nekustami aktīvi, ir atkarīgs no konkrētā uzņēmējdarbības veida. Minēto apstiprina arī Senāta sprieduma sākumā minētās tēzes pēdējais teikums: “Savukārt tas, kāds elementu kopums ir pietiekams, ir atkarīgs no konkrētā saimnieciskās darbības veida.”³¹

²⁷ Augstākās tiesas Senāta 09.11.2017. spriedums lietā SKC-340/2017, 7.1. punkts, 5. rindkopa.

²⁸ Turpat, 2. rindkopa.

²⁹ Augstākās tiesas Senāta 21.05.2019. spriedums lietā SKA-631/2019, 8. punkts.

³⁰ EST 10.11.2011. spriedums lietā C-444/10 “Finanzamt Lüdenscheid pret Christel Schriever”.

³¹ Augstākās tiesas Senāta 21.05.2019. spriedums lietā SKA-631/2019, 7. punkts.

Senāts nav skaidrojis jēdzienu “konkrētais saimnieciskās darbības veids”, tādēļ pētījuma autors vēlas precizēt, ka katrs saimnieciskās darbības veids balstās uz atšķirīgiem uzņēmuma elementiem, kas būtiski tā turpinātai un patstāvīgai darbībai. Proti, lai konstatētu pāreju, jāpievērš lielāka nozīme tiem uzņēmuma pārejas kritērijiem, kuri konkrētajam saimnieciskās darbības veidam ir būtiski.

Šo ideju EST skaidrojusi “Schrieffer” sprieduma 27. un 28. punktā. Proti, ja konkrētais saimnieciskā darbības veids nav balstīts uz konkrētu aktīvu izmantošanu, pāreju var konstatēt pat tad, ja nav pārgājuši aktīvi. Savukārt, ja pati saimnieciskā darbība ir balstīta uz konkrētu aktīvu izmantošanu, tad pāreju nevar konstatēt, ja nav pārgājuši šie aktīvi.³² Šādu skaidrojumu Senāta Administratīvo lietu departaments būtu varējis dot, ja Civillietu departaments sākotnēji būtu korekti pārņēmis aktuālo doktrīnu. Tajā pašā laikā pozitīvi vērtējama Senāta paustā atziņa par to, ka, “analizējot, vai ir notikusi uzņēmuma vai tā patstāvīgās daļas pāreja atbilstoši Komerclikumam, ir būtiski noskaidrot, vai pārejas rezultātā jaunajam ieguvējam ir nodots tāds uzņēmumā ietilpstošo elementu kopums, kas nepieciešams konkrētās saimnieciskās darbības turpināšanai”³³. Šī atziņa vērtējama pozitīvi, jo sasaucas ar pašreizējā EST doktrīnā piemēroto komerctiesisko testu.

Skaidrības un tiesiskās noteiktības labad nepieciešams precizēt judikatūru, definējot Senāta minētos “vispārējos kritērijus” (darbības līdzības un ekonomiskas vienības pieejas/testi) kā divas atšķirīgas pieejas, nevis kā “vispārējos kritērijus”. Nepieciešams precizēt arī to, ka kopš 1997. gada, kad tika pasludināts prejudiciālais nolēmums lietā “Süzen”, un 1998. gada, kad spēkā stājās Padomes direktīva 98/50/EC, ekonomiskas vienības jeb komerctiesiskais tests ir kļuvis par galveno pieeju, lai konstatētu uzņēmuma pāreju.

Pašreizējo Senāta atziņu pārņemšana viskorektāk realizējama, izolēti citējot lietā SKC-340/2017 minētos 5 EST judikatūras kritērijus kopā ar judikatūrā norādīto panta mērķi, kas liek netiešu uzsvāru uz aktīvu pāreju. Papildus citējama arī lietā SKA-631/2019 minētā atziņa par elementu kopuma pietiekamību atkarībā no konkrētā saimnieciskās darbības veida. Piemērojot atziņas šādā veidā, tiek panākta vislielākā pārejas izvērtējuma saskaņa ar aktuālo EST judikatūru.

Kopumā jāsecina, ka pārņemta neaktuāla un nekorekta EST judikatūra, radot virkni neskaidrību par tās piemērošanu. Pārņemts nepamatoti plašs pārejas izvērtējuma tvērums, kurā tiesām dota iespēja turpināt iesākto praksi un piemērot to pieeju, kuru attiecīgais sastāvs uzskata par atbilstošu. Jaunāku EST atziņu citēšana vērtējama pozitīvi, taču kopsakarā ar fundamentāli nekorektu kritēriju un pieeju/testu izpratni tiek radīta vēl lielāka neskaidrība un tiesiskā nenoteiktība.

Kopsavilkums

1. Aktuālajā EST judikatūrā atzīts komerctiesiskais tests, kurš fokusējas uz to, vai uzņēmums pārgājis kā ekonomiska vienība, atkarībā no tā, vai pārgājuši ķermeniski vai bezķermeniski aktīvi. Ja komercdarbība nebalstās uz aktīvu

³² EST 10.11.2011. spriedums lietā C-444/10 “Finanzamt Lüdenschied pret Christel Schreiber”, 27. un 28. punkts.

³³ Augstākās tiesas Senāta 21.05.2019. spriedums lietā SKA-631/2019, 8. punkts.

izmantošanu, pāreju var konstatēt tikai tādā gadījumā, ja pārgājusi lielākā daļa darbinieku, vērtējot to skaitu un prasmes. Ja komercdarbība balstās uz aktīvu izmantošanu, pāreja konstatējama tikai tad, ja pārgājuši konkrētie aktīvi. Turklāt būtiski konstatēt, ka pārņemtie elementi atrodas savstarpēji funkcionāli komplementārā saiknē un tiem ir savstarpēji papildinošs raksturs.

2. Senāts, spriedumā lietā SKC-340/2017 ieviešot EST judikatūras kritērijus, ir pieļāvis kļūdu un ieviesis plašo uzņēmuma pārejas izvērtējuma tvērumu, kurš EST judikatūrā bija aktuāls no 1986. gada līdz 1997. gadam un primāri fokusējās uz darbības līdzību jeb to, vai ieguvējs pārņēmis un turpina tās pašas vai līdzīgas darbības kā priekšgājējs neatkarīgi no tā, vai pārņemti aktīvi.
3. Senāts lēmumā lietā SKA-631/2019 ieviesis iepriekš SKC-340/2017 kļūdaini pārņemto EST izpratni un to nostiprinājis, papildus citējot arī jaunāku EST judikatūru un norādot, ka pārejas konstatēšanai pietiekams elementu kopums būs atkarīgs no konkrētā saimnieciskās darbības veida. Minētā atziņa nav skaidrota, tādējādi atzīstot pārejas izvērtējuma plašo tvērumu un pastiprinot jau eksistējošo nenoteiktību.
4. Senātam vēlams veikt judikatūras maiņu, pārņemot jaunāku EST judikatūru (piemēram: C-13/95, C-160/14 un C-194/18), tādējādi atspoguļojot aktuālo uzņēmuma pārejas kritēriju un pieeju/testu lietojumu uzņēmuma pārejas fakta nodibināšanā.